

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PVN līgumos un rēķinos, ja sadarbības partneris ir ārvalsts komersants

Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētos projektos nereti tiek slēgti līgumi un īstenota sadarbība ar mācību centriem un organizācijām, kuru mītnes valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts. Noformējot līgumu un apmaksājot rēķinu, nākas saskarties ar jautājumu par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) apmēru un apmaksas kārtību.

Šajā atzinumā apkopoti jautājumi un atbildes par PVN, ja darījuma partneris ir ārvalsts komersants.

Atzinums sagatavots, vadoties pēc apsvērumiem, ka valsts iestāde, kas slēdz līgumu, nav reģistrēta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā un tai nav piešķirts pievienotās vērtības nodokļa maksātāja identifikācijas numurs ne Latvijā, ne kādā citā no Eiropas Savienības dalībvalstīm. Otrs būtiskais aspekts ir, ka šī valsts iestāde ir juridiska persona, kas neveic saimniecisko darbību Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta izpratnē nodokļa maksātājs ir persona, kura patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisko darbību neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta. Nodokļa maksātāji iedalās trijās grupās – Latvijas, ES un trešo valstu maksātāji, kas savukārt var būt reģistrēti vai arī neregistrēti nodokļa maksātāji.

Savukārt 3.panta 8.punktā noteikts, ka publiskas personas, kā arī privātpersonas, kuras saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu pilda tām deleģētus vai ar pilnvarojumu nodotus valsts pārvaldes uzdevumus, neuzskata par nodokļa maksātājiem attiecībā uz darbībām vai darījumiem, kuros tās iesaistās valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu pildīšanā.

1. jautājums. Kādos gadījumos PVN nav norādāms ES dalībvalstu komersantu (piemēram, mācību pakalpojumu sniedzēju) rēķinos?

Atbilde:

PVN netiek uzrādīts rēķinā par pakalpojumu sniegšanu, ja pakalpojumu sniedzējs un pakalpojumu saņēmējs ir reģistrēti PVN maksātāju reģistrā un šādu pakalpojumu minētie saņēmēji un sniedzēji atrodas ES dažādās dalībvalstīs.

Ja pakalpojums tiek sniegts nodokļa maksātājam, pakalpojuma sniegšanas vieta, ja likumā nav noteikts citādi, pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības mītnes vieta, pastāvīgās iestādes atrašanās vieta vai deklarētā dzīvesvieta (Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19.panta pirmā daļa).

Ja valsts tiešās pārvaldes iestāde nav saimnieciskās darbības veicējs PVN likuma izpratnē un nav reģistrēta PVN maksātāju reģistrā un tai nav piešķirts PVN maksātāja identifikācijas numurs, tad iestādei, pirms līgumu slēgšanas par mācību pakalpojumu saņemšanu, būtu jādara zināma šī informācija darījuma partneriem, lai viņi varētu veikt šajā atzinumā atbildē uz trešo jautājumu aprakstīto procedūru.

2.jautājums: Vai PVN par valsts tiešās pārvaldes iestādes iepirktajiem mācību pakalpojumiem, ko tā samaksājusi par šiem pakalpojumiem, uzskatāms par atgūstāmo pievienotās vērtības nodokli?

Atbilde:

Atgūstamais PVN ir tāds nodoklis, kuru nodokļa maksātāji savā kārtējā PVN deklarācijā uzrāda kā priekšnodokli un rezultātā šis priekšnodoklis vai nu samazina to PVN summu, kuru PVN maksātājs ir saņēmis no darījuma partneriem un kuru tam bija jāiemaksā valsts budžetā, vai nu šo priekšnodokli pilnā apmērā vai daļēji no budžeta atmaksās nodokļu maksātājam. Tas nozīmē, ka personai, kura neveic saimniecisko darbību un nav PVN maksātāja, nekādā gadījumā nevar izveidoties atgūstamais PVN. Ja šāda persona saņem rēķinu ar PVN, tad tai PVN ir izdevumi. Bet, ja iestāde nav PVN maksātājs un neveic saimniecisko darbību, tad tā neatgūst šo PVN un uzskaita kā izdevumus visu summu kopā ar PVN.

Mūsaprāt, PVN, kas ir uzrādīts nodokļu rēķinos, iestādei ir attiecināmas izmaksas, kuras iekļaujamas saņemtā pakalpojuma vērtībā.

3.jautājums:

Kādi pasākumi jāveic PVN atgūšanai par ārvalstīs reģistrētu pakalpojumu sniedzēju mācību pakalpojumiem?

Atbilde:

Uzskatām, ka valsts tiešās pārvaldes iestādes gadījumā jāpiemēro Pievienotās vērtības nodokļa likuma 20.panta otrās daļas un 89.panta trešās daļas prasības. Tas nozīmē, ka iekšzemes komersanti sniegs iestādei pakalpojumus ar PVN likmi 21 % apmērā (piemēram, rēķina summa 100 Ls + PVN 21% 21 Ls = kopā 121 Ls. Valsts iestādei visa summa 121 Ls būs attiecināmie izdevumi), turklāt ārzemju komersantiem, sniedzot apmācības pakalpojumus Latvijas neapliekamai personai, pirms pakalpojuma sniegšanas ir jāreģistrējas Latvijā PVN maksātāju reģistrā un tālāk jārikojas tāpat, kā vietējiem komersantiem. Valsts iestāde nevar atgūt no budžeta rēķinos uzrādīto PVN, bet ārzemju komersantiem PVN jāmaksā Latvijas Valsts budžetā. Savukārt, ja pakalpojums tiek saņemts ārzemēs, tad jāvadās no pakalpojuma sniedzēja mītnes vietas likumdošanas, taču jebkurā gadījumā, ārzemju komersanta rēķinā iekļautais PVN nebūs atgūstamais PVN.

Dokumenti, kuri izmantoti un uz kuriem balstīts šis atzinums:

- Padomes 1986.gada 17.novembra Trīspadsmitā direktīva 86/560/EEK par dalībvalstu likumu saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem – pievienotās vērtības nodokļa atmaksāšanas kārtība nodokļiem pakļautajām personām, kas nav reģistrētas Kopienas teritorijā;
- Padomes 1977.gada 17.maija Sestā direktīva 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienotā aprēķinu bāze;
- Padomes 2006.gada 28.novembra direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļu sistēmu;
- Padomes 2008.gada 12.februāra direktīva 2008/8/EK, ar ko groza direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas vietu;

- Padomes 2009.gada 22.decembra direktīvu 2009/162/ES, ar ko groza vairākus noteikumus direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļu sistēmu;
- Padomes 2011.gada 15.marta regula 5531/11, kas nosaka ES Direktīvas 2006/112/EK par pievienotās vērtības sistēmu (direktīva) piemērošanas pasākumus;
- 2012.gada 29.novembra Pievienotās vērtības nodokļa likuma aktuālā redakcijā;
- LR Valsts ieņēmumu dienesta Metodiskais materiāls "Par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu kultūras pasākumiem";

Situācija, kādā atrodas iestāde Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē, nav tieši regulēta un tāpēc, saņemot pakalpojumus no dalībvalstu komersantiem, var rasties dažādi jautājumi, kuri jārisina katrā gadījumā atsevišķi. Pēc pašreizējā regulējuma Eiropas Savienības dalībvalstīs par pakalpojumu sniegšanu PVN rēķinos netiek uzrādīts, bet katra PVN nodokļa maksātāja pienākums ir veikt tā saukto reversa PVN aprēķinu un nokārtot saistības ar valsts budžetu. Šajā situācijā pakalpojumu sniedzēja, kurš veic saimniecisko darbību un kuram ir piešķirts dalībvalsts PVN maksātāja identifikācijas numurs, pienākums ir identificēt konkrēto darījuma partneri – pakalpojumu saņēmēju, t.i. noteikt tā statusu un izdarīt secinājumus vai darījuma partneris veic saimniecisko darbību PVN likuma izpratnē un vai partnerim ir PVN maksātāja individuālais identifikācijas numurs, ko attiecībā uz dalībvalstu darījumu partneriem var izdarīt sekojošā interneta vietnē http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do.

Aktualizēts 14.08.2013.